

ANTI-PESTBELEID & PESTPROTOCOL

Kindcentrum Wilhelmina (Stichting SNOW)

Vaststellingsdatum: 21 mei 2026

Evaluatietermijn: Vierjaarlijks

Inhoud

ANTI-PESTBELEID & PESTPROTOCOL	1
Kindcentrum Wilhelmina (Stichting SNOW)	1
1. DOEL EN VISIE	2
2. DEFINITIE EN IMPACT.....	3
2.1 Wat is pesten?.....	3
2.2 Digitaal pesten (Cyberpesten)	3
3. PREVENTIE EN MONITORING	4
3.1 Jaarprogramma Positieve Groepsvorming	4
3.2 Systematische Monitoring	5
4. DE VIJF SPOREN VAN AANPAK	5
5. HET PESTPROTOCOL: STAPPENPLAN BIJ MELDING	6
Stap 1: Melding & Signalering.....	6
Stap 2: Eerste Aanpak (Leerkracht)	6
Stap 3: Opschaling naar IB	6
Stap 4: Handhavend Optreden (Directie)	6
Stap 5: Formele Maatregelen	6
6. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	7
BIJLAGE: RICHTLIJNEN PER DOELGROEP	8
A. Begeleiding van het gepeste kind.....	8
B. Aanpak van de pester	8
C. Gids voor Ouders	8

1. DOEL EN VISIE

Binnen Kindcentrum Wilhelmina staat de totale ontwikkeling en het welbevinden van onze kinderen centraal. Wij geloven dat een kind pas optimaal tot leren en bloeien komt als het zich veilig en geborgen voelt. De officiële visie van ons kindcentrum vormt het fundament van ons dagelijks handelen en sluit naadloos aan bij ons motto "**Samen leren, Samen leven**":

“Het welbevinden van de kinderen staat in een zo optimaal mogelijk ontwikkelings- en leerproces centraal. Om dit te bereiken scheppen wij een kindvriendelijke en uitdagende omgeving. Binnen die omgeving van de school en de groep gaan wij met de kinderen en de ouders uit van een sfeer van: samen leren en samen vieren, veilig zijn en veilig voelen, respect hebben voor elkaar, positief benaderen, gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheid en open communicatie.”

Om deze visie consistent na te leven en te beschermen, streven we naar een pestvrije school. Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- **Gezamenlijk probleem:** Pesten wordt door alle partijen (leerlingen, medewerkers en ouders) als een probleem gezien en gezamenlijk aangepakt.
- **Preventieve focus:** De school zet actief in op preventie om pestgedrag te voorkomen. Leerkrachten signaleren vroegtijdig en durven duidelijk stelling te nemen.
- **Voorbeeldfunctie:** In ons eigen gedrag laten we aan de kinderen zien wat het betekent om respect te hebben voor elkaar en voor iedereen binnen ons kindcentrum.
- **Lage drempel voor meldingen:** Kinderen die gepest worden, moeten de veiligheid ervaren om dit direct kenbaar te maken. Dit kan bij de eigen leerkracht, de anti-pestcoördinator, de directie of de vertrouwenspersoon.

2. DEFINITIE EN IMPACT

2.1 Wat is pesten?

Wij hanteren de landelijk brede definitie van pesten:

"Pesten is stelselmatige psychologische, verbale of fysieke agressie waarbij één of meer leerlingen proberen een andere leerling die zich in een minder machtige positie bevindt, schade toe te brengen."

Binnen de basisschoolperiode uit dit gedrag zich hoofdzakelijk in de klas, tijdens de pauzemomenten op het schoolplein, of digitaal in groepsapps van de jaargroep. Pesten onderscheidt zich nadrukkelijk van incidentele conflicten (ruzie) of onschuldig plagen door drie vaste wetenschappelijke criteria:

- De frequentie en duur (het stelselmatige karakter): Het negatieve gedrag herhaalt zich over een langere periode en is structureel gericht op dezelfde leerling.
- De intentie: Er is sprake van de bewuste opzet om de andere leerling schade, angst of emotioneel verdriet te berokkenen.
- De asymmetrische machtsbalans: De gepeste leerling is op dat moment niet (meer) in staat om zichzelf effectief te verdedigen, bijvoorbeeld door een fysiek overwicht van de ander, verbale dominantie, of sociale isolatie binnen de groepsdynamiek.

2.2 Digitaal pesten (Cyberpesten)

Onder digitaal pesten verstaan we alle vormen van pestgedrag via internet, sociale media en chat-applicaties (zoals WhatsApp). Hoewel cyberpesten zich grotendeels buiten schooltijd afspeelt, heeft het een directe en destructieve impact op de sociale veiligheid en het pedagogische klimaat in de klas. Wij behandelen digitaal pesten dan ook met dezelfde urgentie als fysiek of verbaal pesten op het schoolplein of in de klas.

2.3 De impact op de psychosociale ontwikkeling van het kind

Omdat de basisschoolperiode de belangrijkste levensfase is voor de vorming van het zelfbeeld, de sociale identiteit en de basisveiligheid, is de impact van structurele uitstoting in deze fase extra destructief. De gevolgen zijn direct merkbaar in de schoolse en persoonlijke context:

- Sociaal-emotionele stagnatie: Het kind ontwikkelt een fundamenteel gebrek aan vertrouwen in zichzelf en in de intenties van anderen. Dit leidt tot diepe eenzaamheid, sociale faalangst en een negatief zelfbeeld.
- Schoolstagnatie en verzuim: De chronische stress van onveiligheid leidt tot acuut concentratieverlies en een daling van de leerprestaties. Dit uit zich vaak in

schoolangst, psychosomatische klachten (zoals buikpijn of slaapproblemen) en uiteindelijk in schoolverzuim.

- Langetermijnschade: De psychische schade van structureel pestgedrag in de basisschoolleeftijd – waaronder depressieve klachten en angststoornissen – is hardnekkig en werkt zonder tijdige interventie vaak door tot ver in de volwassenheid

3. PREVENTIE EN MONITORING

Voorkomen is beter dan genezen. We maken groepsafspraken op maat, passend bij de leeftijd van de kinderen, en bekrachtigen continu gewenst, positief gedrag. Onze school beschikt over een doorgaande leerlijn voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

3.1 Jaarprogramma Positieve Groepsvorming

Groep	Periode 1: Start schooljaar tot herfstvakantie	Periode 2: Kerstvakantie tot carnavalsvakantie
Groep 1 & 2	Gouden Weken (Fase van normeren en groepsbinding)	Zilveren Weken (Fase van storming opvangen na de vakantie)
Groep 3	Gouden Weken	Rots en Water
Groep 4	Gouden Weken	Zilveren Weken
Groep 5	Gouden Weken	Rots en Water
Groep 6	Gouden Weken	Zilveren Weken
Groep 7	Gouden Weken	Rots en Water
Groep 8	Gouden Weken	Zilveren Weken

Naast deze methodieken versterken we het groepsgevoel via schoolbrede activiteiten zoals burgerschapslessen, het samen buitenspelen, sporttoernooien, weekvieringen, de kerstmaaltijd, de jaarsluiting, schoolreisjes en de schoolkampen in de groepen 6, 7 en 8.

3.2 Systematische Monitoring

Om de vinger aan de pols te houden bij de sociale veiligheid, maken we gebruik van objectieve meetinstrumenten:

- **Sociogram:** Wordt elk jaar (oktober) afgenomen in de groepen 4 t/m 8 om de sociale structuren en eventuele uitsluiting bloot te leggen.
- **Cito Leerling in Beeld:** Leerlingen in groep 5 t/m 8 vullen in januari en mei de sociaal-emotionele vragenlijst in.
- **Signaleringslijst onderbouw:** Leerkrachten van groep 1 t/m 4 vullen tweemaal per jaar een gerichte vragenlijst in.

Opvolging: Alle uitkomsten worden direct besproken met de intern begeleider (IB'er) tijdens de groepsbesprekingen. Bij signalen van zorg wordt direct een effectief bewezen groepsinterventie opgestart.

4. DE VIJF SPOREN VAN AANPAK

Wanneer pestgedrag wordt gesignaleerd, handelen we volgens de wetenschappelijk onderbouwde **Vijfsporen-aanpak**. Pesten is namelijk een groepsdynamisch probleem waarbij Siliconen- of groepsrollen worden onderscheiden:

1. **Het slachtoffer:** Voelt zich angstig en eenzaam; krijgt direct individuele steun en begeleiding.
2. **De pester & de assistent:** De pester neemt het initiatief; de assistent helpt actief mee zodra het pesten begint. Zij worden direct geconfronteerd en begrensd.
3. **De versterkers:** Pesten zelf niet actief, maar lachen erom of moedigen het aan, waardoor de pester status krijgt.
4. **De buitenstaanders:** Weten van de situatie maar grijpen niet in, wat het slachtoffer het gevoel geeft er alleen voor te staan.
5. **De verdedigers:** Komen op voor het slachtoffer of stappen naar de leerkracht.

Doel van onze aanpak: Wij mobiliseren de 'zwijgende middengroep' (versterkers en buitenstaanders) om samen met de verdedigers een front te vormen tegen pestgedrag. We maken deze rollen inzichtelijk in de groep, bijvoorbeeld door het gebruik van kleuren (zoals bij de KiVa-methodiek) of gerichte rollenspellen.

5. HET PESTPROTOCOL: STAPPENPLAN BIJ MELDING

Elke stap, afspraak en voortgang wordt door de verantwoordelijke geregistreerd in het leerlingdossier in Esis.

Stap 1: Melding & Signalering

- De melding kan binnenkomen via een leerling, ouder, onderwijsondersteuner of leerkracht.
- De leerkracht registreert de melding direct in Esis.

Stap 2: Eerste Aanpak (Leerkracht)

- De leerkracht voert gesprekken met het slachtoffer en de pester(s).
- Er worden harde, concrete gedragsafspraken gemaakt.
- De leerkracht informeert de ouders van beide partijen.
- **Evaluatie:** Is het probleem binnen twee weken opgelost?
 - *Ja:* De leerkracht sluit het dossier met een korte evaluatie en blijft monitoren.
 - *Nee:* De leerkracht schaal op naar **Stap 3**.

Stap 3: Opschaling naar KC (Kwaliteitscoördinator)

- De leerkracht roept de hulp in van de intern begeleider (IB'er) of gedragspecialist.
- Er vindt een driehoeksgesprek plaats met de leerkracht, IB'er en ouders op school.
- Er wordt een gerichte groepsinterventie gestart om de groepsdynamiek te doorbreken.
- **Evaluatie:** Is het probleem opgelost?
 - *Ja:* De IB'er sluit de actieve begeleiding af; registratie en monitoring in Esis lopen door.
 - *Nee:* Er volgt opschaling naar **Stap 4**.

Stap 4: Handhavend Optreden (Directie)

- De directie (Misha Berlijn) wordt actief bij de casus betrokken.
- De directie en IB'er leggen officiële sancties en een helder, dwingend gedragscontract op aan de pester(s).
- **Evaluatie:** Heeft dit geleid tot een veilige situatie voor het slachtoffer?
 - *Ja:* Het dossier wordt gesloten.
 - *Nee:* De directie schaal op naar **Stap 5**.

Stap 5: Formele Maatregelen

- Bij aanhoudende onveiligheid of weigering van medewerking zet de directie de formele, wettelijke procedures in voor schorsing en/of verwijdering van de pester(s) van school.

6. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

- **De Leerkracht:** Is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. De leerkracht heeft een sleutelrol, signaleert vroegtijdig, voert de eerste gesprekken en is verantwoordelijk voor de rust, structuur en veiligheid in de eigen groep.
- **De Kwaliteitscoördinator / Gedragsspecialist:** Ondersteunt de leerkracht bij complexe of hardnekkige peestsituaties, adviseert over of begeleidt gerichte groepsinterventies en sluit aan bij de gesprekken met ouders na opschaling.
- **De Anti-pestcoördinator (Marijke van Roij):**
 - Bewaakt de actualiteit en naleving van het anti-pestbeleid conform de wettelijke eisen.
 - Ondersteunt het team bij het vergroten van deskundigheid op het gebied van signaleren en handelen.
 - Monitort de afname en resultaten van de sociogrammen en Cito-vragenlijsten.
 - Kan door leerkrachten of IB'ers worden ingezet om observaties te doen, gesprekken te voeren of een groepsaanpak op te stellen.
- **De Directie (Misha Berlijn):** Is wettelijk eindverantwoordelijk voor de sociale veiligheid op school, hakt knopen door bij formele sancties of schorsingstrajecten en sluit aan bij gesprekken zodra de situatie escaleert.

BIJLAGE: RICHTLIJNEN PER DOELGROEP

A. Begeleiding van het gepeste kind

1. **Luister zonder oordeel:** Neem de melding en de emotie van het kind te allen tijde direct serieus. Geef het kind het gevoel dat het goed is dat het de stap heeft gezet om te praten.
2. **Regie bij het kind:** Overleg met het kind over mogelijke oplossingen. Vraag expliciet: *"Wat wil je dat er gebeurt en wat heb je van mij nodig?"* Doe niets buiten het kind om, tenzij de veiligheid direct in het geding is.
3. **Versterk de weerbaarheid:** Zet waar nodig gerichte, extern bewezen trainingen in, zoals een Sociale Vaardigheidstraining (SoVa), Rots & Water of weerbaarheidstraining.
4. **Zorg voor nazorg:** Plan structureel korte vinger-aan-de-polsgesprekken om te checken of het kind zich weer veilig voelt in de klas en op het schoolplein.

B. Aanpak van de pester

1. **Confronteer en begren:** Maak direct en onomwonden duidelijk dat het gedrag per direct moet stoppen. Keur hierbij altijd het gedrag af, niet het kind zelf.
2. **Onderzoek de oorzaak:** Voer een diepgaand gesprek om te achterhalen wat de achterliggende reden van het pestgedrag is (bijvoorbeeld onveiligheid, statuszoekend gedrag, groepsdruk of compensatie).
3. **Ver groot de empathie:** Maak de pester bewust van de emotionele en psychische schade die hij of zij de ander toebrengt.
4. **Handhaaf consequent:** Stel heldere grenzen, verbind hier directe consequenties of sancties aan en help het kind zich aan de nieuwe gedragsafspraken te houden. Schakel indien nodig in overleg met ouders externe hulp in.

C. Gids voor Ouders

Voor ouders van het gepeste kind:

- Houd de communicatie thuis open en geef uw kind alle ruimte om zijn of haar verhaal te doen zonder direct met oplossingen te komen.
- Geef uw kind positieve stimulans en schouderklopjes om het beschadigde zelfvertrouwen weer op te bouwen.
- Indien de peestsituaties zich op school afspelen, meld dit dan direct bij de leerkracht. Ga nooit zelf met andere kinderen uit de groep in gesprek. Steun uw kind in de gedachte dat er samen met school een oplossing wordt gezocht.
- Indien de peestsituaties zich buiten school voordoen, is het juist vaak verstandig om met betrokken ouders zelf contact op te nemen.

Voor ouders van de pester:

- Neem de signalen en de melding van de school direct serieus. Probeer niet direct in de verdediging te schieten; elk kind kan onder invloed van groepsdynamiek in een peestsituatie belanden.
- Werk actief samen met de school: maak uw kind thuis duidelijk dat u de regels en beslissingen van de school onvoorwaardelijk steunt.
- Help uw kind om gevoeliger te worden voor de impact van zijn of haar daden en beloon positief, sociaal gedrag thuis.

Voor alle overige ouders:

- Neem de signalen en zorgen van andere ouders altijd serieus en toon empathie.
- Geef thuis het goede voorbeeld in de manier waarop u over leerkrachten, andere kinderen of ouders praat.
- Leer uw kind om op een gezonde manier voor zichzelf én voor een ander op te komen als er iemand buiten wordt gesloten.

